

ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΚΑΙΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ
ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

**ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ**

Αθήνα, 26/402021

Ταχ. Δ/ση: Κοραή 4, 5^{ος} όροφος, Πτέρυγα Β,
Ταχ. Κώδικας: 10564 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 3278148
E-mail: sdam@sdam.gr

Θέμα : Απάντηση στην με Α.Π. 5400/26.03.2021 Ερώτηση προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας με θέμα «Η Δυτική Μακεδονία εκτός λίστας χρηματοδότησης έργων από το Ταμείο Ανάκαμψης με την Αρκαδία να βρίσκεται σε όμοια δεινή θέση»

Το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ) καταρτίζεται εντός του πλαισίου που θέτουν η «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» και το «Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα. Στόχος του σχεδίου είναι η δημιουργία αναπτυξιακών δυνατοτήτων στις περιοχές μετάβασης, αξιοποιώντας τις επιχορηγήσεις του Ευρωπαϊκού Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) και, γενικότερα, του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης (ΜΔΜ) ο οποίος θεσπίστηκε με το επενδυτικό σχέδιο «Βιώσιμη Ευρώπη». Πρόσθετη χρηματοδότηση παρέχεται από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility/ RRF) και την πρωτοβουλία REACT-EU στο πλαίσιο του Χρηματοδοτικού Προσωρινού Μέσου Ανάκαμψης, Next Generation EU (NGEU).

Περαιτέρω, το ΣΔΑΜ αποτελεί το οργανωτικό και προγραμματικό πλαίσιο για την υλοποίηση σειράς μέτρων και ενεργειών με στόχο την οικονομική διαφοροποίηση των λιγνιτικών περιοχών της Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης, όπως η πρόσφατη έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αυξημένων ποσοστών ενίσχυσης ανεξαρτήτως μεγέθους επιχείρησης (μικρές-μεσαίες και μεγάλες) στο πλαίσιο των νέων κατευθυντηρίων γραμμών για τις περιφερειακές ενισχύσεις καθώς και η προώθηση έργων και δράσεων που εντάσσονται στο Ειδικό Μεταβατικό Πρόγραμμα για την περίοδο 2020-2023 κ.ά.

Αναφορικά με τα έργα Φυσικού Αερίου, αναφέρουμε ότι η ΠΑΕ, με την 116/2021 απόφασή της (ΦΕΚ Β 1392/8.4.2021), ενέκρινε το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) 2021-2030 στο οποίο εντάχθηκε η κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου προς την Δυτική Μακεδονία. Ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 110 εκατ. € και η ημερομηνία ένταξης του αγωγού στο Σύστημα είναι ο Σεπτέμβριος 2023. Με την υλοποίηση του μεγάλου αυτού έργου θα επωφεληθούν οι κάτοικοι και οι επιχειρήσεις πολλών περιοχών της Δυτικής Μακεδονίας.

Το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης ήταν, χωρίς αμφιβολία, η αφετηρία για την ωρίμανση του έργου και την ένταξή του στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ, κυρίως λόγω της αναμενόμενης αύξηση των εκτιμώμενων καταναλώσεων από τις επενδύσεις που προγραμματίζονται στις περιοχές μετάβασης, τόσο τις ιδιωτικές όσο και τις δημόσιες, όπως π.χ. οι επενδύσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο των έργων τηλεθέρμανσης Κοζάνης-Πτολεμαΐδας- Αμυνταίου και συγκεκριμένα των έργων δια-σύνδεσης όλων των σημείων κατανάλωσης με όλα τα σημεία παραγωγής στις πόλεις αυτές.

Σύμφωνα με την προκαταρκτική μελέτη του ΔΕΣΦΑ, ο νέος αγωγός θα ξεκινά από τα Τρίκαλα Ημαθίας και θα έχει μήκος 122 χλμ, με τα εξής ειδικότερα χαρακτηριστικά: αγωγός 94 χλμ με διάμετρο 30" και αγωγός 28 χλμ με διάμετρο 14". Το έργο περιλαμβάνει και Μετρητικό/Ρυθμιστικό (Μ/Ρ) σταθμό 50.000 Nm³/h στην περιοχή της Καρδιάς για την τροφοδοσία των εγκαταστάσεων τηλεθέρμανσης, καθώς και βανοστάσια για την τροφοδοσία των λοιπών καταναλώσεων της περιοχής. Επιπλέον, προβλέπεται σύνδεση με τους Μ/Ρ σταθμούς Άσπρους και Περδίκκα, οι οποίοι θα συνδεθούν αρχικά με έξοδο του ΤΑΡ, έως όπου κατασκευαστεί ο αγωγός.

Περαιτέρω, σημειώνουμε ότι οι υποδομές φυσικού αερίου (Φ/Α) είναι επιλέξιμες, όπως και τα έργα τηλεθέρμανσης από τον δεύτερο πυλώνα του Μηχανισμού Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (InvestEU). Περαιτέρω, οι σχετικές υποδομές είναι επιλέξιμες από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για την περίοδο 2021-2027, εφόσον πληρείται κάποια από τις παρακάτω δυο προϋποθέσεις:

(1) το Φ/Α θα υποκαθιστά στερεά ορυκτά καύσιμα στις εξής περιπτώσεις: (α) αναβάθμιση συστημάτων Τ/Θ και τηλεψύξης σε «αποδοτική» Τ/Θ και τηλεψύξη κατά την έννοια του άρθρου 2(41) της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ, (β) αναβάθμιση εγκαταστάσεων ΣΗΘΥΑ σε «υψηλής απόδοσης» συμπαραγωγή κατά την έννοια του άρθρου 2(34) της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ και (γ) αντικατάσταση λεβήτων και συστημάτων θέρμανσης σε οικιακό και γενικότερα κτιριακό τομέα, όταν το αέριο συνδυάζεται με ΑΠΕ. Σε αυτές τις περιπτώσεις η χρηματοδότηση αφορά μόνο στο μερίδιο των ΑΠΕ.

(2) το υφιστάμενο δίκτυο μεταφοράς ή διανομής Φ/Α επεκτείνεται ή απλώς υφίσταται τις απαραίτητες μετατροπές ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διακίνηση ανανεώσιμου αερίου και μόνο στην περίπτωση που το αέριο θα υποκαθιστά στερεά ορυκτά καύσιμα.

Το μέγιστο ποσό για έργα που πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις ανέρχεται για την Ελλάδα, στο 1,55% των συνολικών πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής που πρόκειται να διατεθούν στη χώρα για την περίοδο 2021-2027.

Εκτός από τα έργα Φ/Α στην Φλώρινα, την Κοζάνη και τη Μεγαλόπολη, κατά την τρέχουσα περίοδο 2014-2020, υλοποιείται με χρηματοδότηση από Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ, πλήθος έργων δικτύου διανομής και σε άλλες Π.Ε. της Δυτικής Μακεδονίας (Καστοριάς και Γρεβενών).

Επιπροσθέτως, σε συνεργασία με τους αρμόδιους τοπικούς, περιφερειακούς και εθνικούς φορείς, καταρτίστηκε και υλοποιείται ένα βιώσιμο σχέδιο για την απρόσκοπτη παροχή τηλεθέρμανσης (Τ/Θ) στις πόλεις της Κοζάνης, της Πτολεμαΐδας και του Αμυνταίου.

Το σχέδιο προβλέπει την δια-σύνδεση όλων των σημείων κατανάλωσης με όλα τα σημεία παραγωγής στη βάση των παρακάτω συγκεκριμένων αρχών: αξιοποίηση υφιστάμενων υποδομών στο μέγιστο δυνατό βαθμό, συμβατότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης με το σχεδιασμό απόσυρσης των υφιστάμενων λιγνιτικών μονάδων, βελτιστοποίηση του μίγματος καυσίμων και των μέσων παραγωγής για την παραγωγή θερμικής ενέργειας με στόχο τη διατήρηση των τιμολογίων σε χαμηλά επίπεδα, ανάπτυξη και αξιοποίηση συνεργιών μεταξύ των φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή στο αντικείμενο της τηλεθέρμανσης, διαμόρφωση επιχειρηματικών σχημάτων με αξιοποίηση όλων των χρηματοδοτικών εργαλείων και στήριξη της προοπτικής ανάπτυξης της περιοχής με την ένταξη και των υποδομών φυσικού αερίου στο σχεδιασμό.

Ειδικότερα, το σχέδιο προβλέπει την ένταξη υφιστάμενων δικτύων και εγκαταστάσεων υπό Διαδημοτική Επιχείρηση Τ/Θ Δυτικής Μακεδονίας, την ανάπτυξη δικτύου διασυνδέσεων των τριών πόλεων και τη διαμόρφωση ενός θερμικού κόμβου ο οποίος θα απαρτίζεται κυρίως από την νέα μονάδα Πτολεμαΐδα V και μια νέα μονάδα Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης.

Οι συνολικές επενδύσεις υπερβαίνουν τα 170 εκατ. ευρώ και αφορούν, κυρίως, στα έργα διασύνδεσης της Τ/Θ Αμυνταίου με την Τ/Θ Πτολεμαΐδας (Δ.Ε.Τ.Ε.Π.Α.), διασύνδεσης της Τ/Θ Πτολεμαΐδας με τη νέα μονάδα Πτολεμαΐδα 5 (Δ.Ε.Τ.Η.Π.), διασύνδεσης της Τ/Θ Κοζάνης με τον ΑΗΣ Καρδιάς (Δ.Ε.Υ.Α.Κ.), προμήθεια και εγκατάσταση μονάδας ΣΗΘΥΑ (ΔΕΗ Α.Ε.), προμήθεια και εγκατάσταση μονάδας λεβήτων και φυσικού αερίου εντός ΑΗΣ Καρδιάς (Διαδημοτική Επιχείρηση Τ/Θ Δυτικής Μακεδονίας), προμήθεια και εγκατάσταση μονάδας ηλεκτρικών λεβήτων εντός ΑΗΣ Καρδιάς (Δ.Ε.Τ.Η.Π.).

Τέλος, αναφορικά με τα έργα αποκατάστασης των εδαφών, σημειώνουμε ότι η επιστροφή τους στη φύση και την ανθρώπινη χρήση είναι η κυρίαρχη πρόκληση της δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης τόσο στην περιβαλλοντική, όσο και στην αναπτυξιακή της διάσταση, με την έννοια της προσέλευσης επενδύσεων. Τα δυο τρίτα των εκτάσεων των εξορυκτικών πεδίων θα περιέλθουν στην κυριότητα ενός εξειδικευμένου οργανωτικού σχήματος του Δημοσίου δια συμψηφισμού της αξίας τους με το κόστος της αποκατάστασης για την οποία υπέχει μεν υποχρέωση η ΔΕΗ αλλά σύμφωνα με τις χρήσεις που είχαν προσδιοριστεί πριν εκπονηθεί το σχέδιο δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης.

Οι εκτάσεις αυτές θα αξιοποιηθούν για τις νέες χρήσεις που προβλέπει το σχέδιο, όπως είναι τα επιχειρηματικά πάρκα, οι ζώνες αναψυχής, οι αγροτικές ζώνες κ.λπ..

Είναι σαφές ότι ο χαρακτήρας των νέων χρήσεων διαφοροποιεί τόσο το κόστος αποκατάστασης των εδαφών όσο και αυτό της αναπροσαρμογής τους. Τα έργα της αποκατάστασης των εδαφών αυτών θα χρηματοδοτηθούν από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, ύψους 300 εκ. €, την υλοποίηση των οποίων θα αναλάβει εργολαβικά η ΔΕΗ η οποία διαθέτει μεγάλη σχετική εμπειρία.

Με τιμή

Κωστής Μουσουρούλης
Πρόεδρος Συντονιστικής Επιτροπής ΣΔΑΜ